

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TÓTH-féle ház.

Kiadóhivatal: Csendes-utca OLÁH-féle ház.

Közművelődésünk.

A népoktatást törvényeink rendelik, ki van mondva, hogy minden gyermek köteles 12 éves koráig iskolába járni. Kétségkívül igen átvás intézkedés, de csak úgy, ha fogantatják azt. A kormány iparkodik is ellenőrizni e törvény megtartását, de azt ellenőrizni úgy, a mint tényleg kellene, képtelen.

A szegényebb sorsu ember mégis csak odadadlja gyermekét, ha másnak nem, hát libapásztorának, csak hogy ne kelljen enni adnia.

Meg aztán nem is az a főczélja a törvénynek, hogy mindenki csak iskolába járjon, és ott ki tudja mily károsatos eszmékkel szaturáltassék, hanem hogy az állam elveinek megfelelőleg neveltesék a gyermek és különösen magyar szellemben. Tanulja meg lehetőleg hazájának hivatalos nyelvét, ismerje meg erkölcsét, szokásait és tanulja meg szeretni azt az országot, mely őt nevelte.

Magasztos ezél, de nehezen érhető el, mert a népoktatás rengeteg összeget vesz igénybe s az állam az egészet a mai gazdálkodás-mellett előteremteni képtelen. Másrészt meg a törvénynek a közművelődésre vonatkozó pontjai csak úgy termik meg a várt gyümölcsöt, ha a társadalom is rajta lesz annak megvalósításán. Ezért alakulnak a felekezeti iskolák ezimén a különböző nyelvű és különböző nemzetiségi színezettel bíró népskolák, melyek igen természetesen külön-külön szellemben működnek. Többnyire oly eszmék oltanak az oktatásuk alatt lévő gyermekekbe, melyek nemcsak hogy vétrua vezeték azt, hanem azon eszmék terjedése, és különösen azok megvalósítására irányzott törekvések a magyar nemzetiség fogalma ellen irányulnak és a művelődés terjesztésére éppen benítőlag hatnak a helyett, hogy azt előmozdítsanak.

Ezen akadályok elhárítása képezi az egyes közművelődési egyesületeknek egyik célját.

Hogy azonban a kitűzött átvós ezél elérhető legyen, mindenek előtt anyagi alappal kell rendelkezniök, s csak aztán kezdelhetik meg tevékenységüköt. Mert hát mi is az eszközök a közművelődés terjesztésére? Mindenek előtt az óvodák és elemi iskolák létesítése. E mellett egyéb humanus intézmények alapítása. Az e hó 10. és 11-ikén Budapesten megtartott közművelődési kongresszuson Gerlóczy Károly kifejtette bőven az ezen egyesületek működési körét.

Nyomukban óvodák, elemi iskolák, gyermekkertek, iskolai és népkönyvtárak s a polgárosodás és művelődés egyéb tényezői keletkeznek, a szegény gyermekek iskoláztatását megkönnyítik; segítik a tanítókat és tanulókat egyaránt; tudományos és szépirodalmi folyóiratokat adnak ki és közművelődési, közgazdasági, különböző nyelvű hazafias hírlapokat alapítanak a nem magyar ajkuak számára, ezek anyanyelvén hasznos, népszerű, hazafias, épületes könyveket adnak ki, magyar nyelvű tanfolyamokat rendeznek; felolvasások tartása által élénkítik a társadalmi életet; mindezen s más ténykedésükben a szeretet és türelem jellemződata vezeti őket. Meghajlanak a más ajkuak anyanyelvére, a közművelődés és a hazafiaság bármily nyelvű nyilatkozásai előtt s törekvésük, hogy hazánk minden, a művelthezésre igényt tartó polgára anyanyelvén kívül ismerje a magyar nyelvet, melynek segélyével érvényesítheti tehetségeit a közélet terén; ismerje e nyelv irodalmát, a magyar szellem e tőrházat.

Ez az a ezél, melyet a közművelődési egyesületek maguk elé tűztek és ez az a ezél, mely ez ország annyira embere előtt oly veszedelmesnek tűnik föl, mintha legalább is háborút izentek volna nekik.

Pedig vennék csak fontolóra a mi kedves pánszlávjaink, hogy mily állapotban vannak most és mily állapotban lehetnének akkor, ha ezen társulatok eszméi már meg lennének valósítva. Nem akarják semmi áron beismerni, hogy ők is ennek a hazának a gyermekei és hogy ők is ennek a hazának boldogítására tartoznak törekedni, hiszen őket is ez nevelte föl és ez táplálja.

Különben a sok pánszláv zatyafi legkevesébe sem gátolja a közművelődési egyesületeket abban, hogy ezéle-kért küzdjenek. Legújabbán 42. egylet képviselői (250 tag) gyűltek össze Budapesten kongresszusra, hogy megbeszéljék egymással elért sikereiket és a további működés módjait.

Egy nevezetes indítványt fogadtak el. Ezáltal belevonják működési körükbe a magyar hőlgyközönséget is és így kétségkívül annál biztosabb a siker. Hiszen tudjuk, mily befolyással vannak a nők mindenkire, bármily ügyet vesznek kezükbe szépeink, a nők elérése biztos. Ez aztán a közművelődésre, e hazafias célra, ki ne áldozna még a nők közl is!

Felhívást intéznek magyarország hőlgyeire, mely felhívást a kongresszus már el is fogadta s mely szóról szóra a következő:

nősültem. De ódes Istenem feleségemet, az én szép kis feleségemet csak nem hanyagolhatom el. — (No hiszen más sem kéllene feleségemnek.) Az igaz, hogy egy kisért nagyon is katonás, nagyon is férfias, egy kisért — — — nő de azért vagyok a feleségemnek a férje, hogy apró szeszélyeit elviseljem. — De nini, hiszen én most szivarozhatnék is, óh boldogság! szivarozhatok, mely isteni élvezettől már oly régóta megvagyok fosztva. Feleségem ki nem állhatja a dohányfüstöt.

— Mari jöjjön csak — hozzon nekem szivarokat.
— De hát mit bámul egy réám, mi? Tudja meg, hogy most én parancsolok, mindent úgy kell tenni, amint én mondom.

— Most pedig ígygyezkedj minél előbb itt lenni a szivarokkal.

Ugy ni — milyen jól esik az embernek, ha jól kiparancsolhatja magát. — Hja nines itthon a feleségem!
— Derék lány ez a Mari, már itt is van.

— Most gyújtsunk szivarra — milyen szép füstje van, beleburkolom magamat egészen. — De majd nem itthon feledem magam, — mindjárt 8 óra.

— Hol a tñkör? — Nyakkendőm és a hajam rendben — még a kalapom meg a botom — és mehetünk.

Fel a „Zöld-Paprikába” — a kaszinóba.

— Nem tudom miért de oly szabadnak, oly könnyűnek érzem magam, mint már régen nem. — Oh te boldos Gábris hiszen nines itthon a feleséged — azért.

— Itt a Nyúl-utca, befordulunk s itt a — kaszinó. Szokatlan érzelmek dagasztják keblemet, rég nem látott pajtások, rég nem élvezett paprikások és borok stb. stb., melyek nékem hosszú időn át tiltott gyümölcsök voltak — s melyeket most ismét élvezhetek — gyorsban dobogtatják meg a szépre, a jóra és nemesre fogékony szívemet.

— Gyerünk tehát befelé.
— Adjon Isten jó estét.

A jelenlévők általános bámulat közepette felkiáltottak — nini a Türelmes Gábor — nini a Gábris — éljen — éljen.

Bizalommal és várakozással fordul felétek, Magyarország leányai, a közművelődési egyesületek budapesti kongresszusa! S megköszöni nektek első sorban ama zajtalan, de hasznos támogatást, melyben a haza közművelődésének ügyét a multban úgy, mint a jelenben részesítettétek.

A jövőre azonban támogatástok mostani mértékét nem tartja többé elegendőnek.

A nemzeti erők békes megfeszítésének korában élnék. Szükségünk van minden szellemi és erkölesi képességre, a mi bennünk lakik. Teljessé és tökéletessé kell tennünk országunkban a hazafias érzést nemzeti irányú művelődés által. Egygyé kell fűznünk társadalmunk minden osztályát, csoportját és töredékét az igazi és erős hazaszeretet kötelekei által. Magyar lelket kell adnunk műveltségünknek. Magyar jellegű kell adnunk társaséletünknek. Egygyé, erőssé és vonzóvá kell tennünk egész nemzeti életünket mindenki előtt, hogy helyünket ne csak az önálló, de a művelt nemzetek között is kellő méltósággal elfoglaljuk.

E feladat legszebb része reátok néz, Magyarország leányai! Az anyákra, a kik a jövőnek adják át legszentebb érzelmeiket és gondolataikat!

A nőkre, a kik osztályos társai küzdelmeinknek, szenvedéseinknek és örömeinknek!

A leányokra, a kik derék fiatalságunk sorsát, a legközelebbi jövőt tartják gyöngéd kezében.

Lelkesüljétek föl a mult idők példáin s mint egykor a hosszas nemzeti önvédelem dícső küzdelmeiben, úgy vegyétek részt ezental is ama kitartó, bekés törekvésben, melyet a műveltség szinte történelmi ösztöne által sarkalva folytatottok.

Sorakoztatok, Magyarország leányai, a magyar közművelődési mozgalom lobogói alá minél nagyobb számmal!

Lépjétek be a hozzatok és sziveitekhez legközelebb álló közművelődési egyesületbe. Követeljétek el a munkából a magatok részét. S lakjatok akár a fővárosban, akár más városainkban, akár falvainkban, alakítsatok csoportokat, bizottságokat és választmányokat valamely közművelődési egyesület védpajzsza alatt.

A hazának minden talpalattnyi földje szent s nines egyetlen pont sem az országban, hol a magyar kultúra munkája fölösleges volna.

Vegyétek áldott kezeitekbe a kisedővás ügyét és a gyermekkerket!

Ápoljátok a nemzeti irányú népoktatást s legyetek különös tekintettel a leányoktatásra és nevelésre, a mitől még sokat lehet várni a hazának.

Irányozzatok finom kezeitekkel a gazdasági munkát: a földművelést ipart és kereskedést a haza ezéljé felé mindenütt. S nemesisétek meg a vagyont a hazafias érzelmével.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Ne huzd . . .

Ne huzd cigány az én notám,
Tedd is le azt a hegedűt.
Mulatni nem nekem való,
Szemből né esald a könnyűt.
Sirok úgy is eleget én,
Mikor nem lát senki szeme.
Hiszen azért
Hányszor volt a szemem tele!

De ha virág, a gyöngyvirág
Fog a mezőn kinyílni majd,
Temetőbe jer ki akkor . . .
De ne akkor . . . későbbre hadd;
Ha lehulltak a levelek,
Késő őszszel hegedűdet
Temetőbe hozd ki, s akkor
Huzd el notám sirom felett.

Rákóczy Mihály.

A kísértet.

Mégis csak megmutatom a világnak, hogy ki vagyok én, én a Türelmes Gábor — ha még eddig meg nem mutattam. Halahala elutazott a feleségem, azt tessék ami nekem tetszik, különben mások is azt tettem a mit a — feleségem akart.

No de sebaj azért vagyunk férfiak, hogy a nők irányában lovgasiasak legyünk.
Lássunk csak dologhoz. Mennyi az idő? — 7 óra no meg 8-ig elég időm van, a casinóba csak akkor gyűlnek össze az én jó pajtásaim. Hogy meglepjen őket — igen, megfogom őket lopni, oly hosszú idő után, ne mondják, hogy büszke lettem amióta meg-

Gábor büszkén tekint körül — ilyen fogadtatást nem remélt állig győzi a sok kezét megszerongatni. — Mind együtt vannak a regek csak ő hiányzik meg.

— Jaj Gábris, új ide mellém — szolt az öreg Miska bácsi — és az nagy kitüntetés volt ám az öreg úrtól, hogy valakit maga mellé ültesen.

Elsőzor is az illetőnek a tiszte volt — ha kiürült — a Miska bácsi poharát tele töltöti, ha a pipája kialudt, gyufával szolgálni, — s ezt csak válogatott emberek tehetik. Képzhetni, hogyan irigyelték Gábort, ő azonban diadalának öntudatában büszkén hordá körül tekintetét.

Ezután elkezdődtek a kérdézősködések.

— Ügye elmerültél a házasság tengerebe — szolt Bóri Andris — s nem tudtál kieviezkelni belőle?

— Dehogy — szolt a másik — a bőlesőre kellett vigyáznia, hogy a gyermek ki ne essék belőle.

Nem igaz — szolt a harmadik — segítene kellett, ha az asszony öltözödött, s kihajtani a szobából a legyeket.

Ilyen s ehhez hasonló megjegyzések voltak hallhatók.

Gábor nem szolt semmit, csak magában évődött, hogyan lehetséges az, hogy senkinek sem szólvá, hogyan birhatnak tudomással ezek a köpek az ő családi életéről.

Ezután kezdődött a száraz torkoknak különféle borokkal való locsolgatása.

Az arekok hevültek, a szemek ragyogtak.

Gábor szeméi is úgy tündököltek mint a Szt.-János bogár a setét éjben, s a nagy boldogságtól — no meg talán a bortól is — egészen mámoros lett.

Végre éjfélt után, általános ölekezés, azonképen esőkolozás közt elváltak a jóbarátok.
Gábris nem tudva a bor által felkorbácsolt érzelmeinek parancsolni, zokogva vett bncsnt Miska bácsitól s a belső meghatottság s a világs faldalma által lesujva, ingadozó léptekkel indult haza felé.
De mi isten esodója, hogy a hazák mind forognak, vele, s

Vezessék a művelt magyar társadalmi életet. És élénkítsék azt föl ott, a hol a tapasztalt mutatók, vagy ellentétek állanak fenn a haza gyermekei között. Rendezzék a családban és családon kívül estélyeket, irodalmi és művészeti becsü szórakozásokat, foltozásokat hangversenyeket, helyi kiállításokat árusarnokokat közmlatásokat és táncszínházakat. — És kössék össze a nemes szórakozást hasznos gyűjtésekkel a nagy nemzeti ezél érdekében.

De műveljék különösen családjaitokban és belső társasokereitekben kitartóan a haza gondolatát.

Nyissatok utat környezetetekben a magyar nyelvnek a magyar irodalomnak, a magyar könyvnek, a magyar festménynek, a magyar szobornak, a magyar ipar készítményeinek. Írások a túlhajtott külföldieskedést szenvedő körül magokat és tázhelyeiket ne csak a tiszta magyar érzéssel és gondolattal, de a magyar irodalom, művészet ipar s általában a magyar munka termékével.

Vigyázzatok rá, hogy gyermekeitek első öntudatos pillantása a haza jelvényeit lássa meg s első gondolata legyen egy a koszorú költő gondolatával: „a haza minden előtt!”

Magyar leányok!

Sorakozatok közművelődési egyesületünk lobogói alá. Gyűljétek össze ottárainkúl, ahol a hazafias érzelem tiszta lángjai lobognak. Vigyék abból a tűzből naponkint új meg új szákra a saját magokat és környezőiket tűzhelyehez. E láng még nem lobog mindenütt. És lobogása sokfelé nem elég magas.

Dolgozzatok a hazafias irányú műveltség, a magyar kultúra teljessé tételén lelkesedéssel és kitartással.

Nyomjátok rá gyöngéd kezeitekkel társas életünkre a magyarság kedves bélyegét!

Lássátok el nagy nemzeti művünket a magyar szellem és ízlés hódítólag vonzó és nemes zománzával!

És számoljátok mindezt bizonyos é lovagias nemzet nagy-lelkű háladátságára!

A magyar közművelődési egyesület budapesti kongresszusa.

Vajha úgy lenne! Atná a mindenható hogy e hazafias egyesületek magasztos céljai mindenkor a teljessébe menjenek. Honleányaink mindig kitétek magukért, ha szükséges volt a hazának roajuk és ki tesznek most is, a mikor szent ügy szőlója őket munkára, a magyarosodás eszméje, a hazafiaság, a közművelődés.

X.

A palánka kenderáztató-, törő és kezelési gyártelepe.

Délmagyarország egyik levezetesebb mezővárosa Palánka. Országos híre vergődött az ideai általános kiállítás alatt, melynek sikerét eddig még egy vidéki kiállítás sem mutta felül. Ujabbán hírhető fog válni a megye által ásított gödrök által! melyek főzójá Palánkát elcsufítani, hogy a megye székhelyénél ne legyen külön.

Bárha ezen árkokat senkinek se ajánlhatjuk utánzásra, mégis Michels fivérek kenderáztató gödrői ezek-től eltérőleg, mennyire célszerűek, hasznosak és utánzásra sarkallanak, hogy azokkal már érdemes foglalkozni.

Ó-Palánka alatt, közvetlen a Duna folyam mellett fekszik Michels Fivérek kenderáztató-, törő- és kezelési gyártelepe, mely néhány év óta teljes működésben állván, behílyonyította minden kétséget kizárólag, hogy me-

nyire képes ezen iparcikket — a rosszul kezelt magyar kenderfől irtó — külföld piacait elfoglalni és bevőit kiélegeteni.

Hogy a már Európaszerte ismeretes ezég, mily kitünő hírnévként örvend a külföldön, bizonyítja azon meg-tízlelettel, melyben egy látogatás által részestült.

Ugyanis Berlin város körül lakó kültekesek, a városból esatornák által leveztelt ember és állat haldékok trágyának használyn. rendes gazdaságok őrnek. Mivel a földtek túlterősek, a város a sok trágyát emésztő kendertermelést szándékozik meghonosítani.

Berlin városának a konszultásoknál történt tudakozására a figyelem Michels Fivérek gyártelepére lett felhívva: mire a város Spielberg városi tanácsost, a németparlamentnek Sani melletti Hollé képviselőjét küldte ki, hogy e telepek berendezését tanulmányozza.

Spielberg küldött a napokban érkezett meg Palánkára és Michels Fivérek által magyar vendégszerzetettel, szívelyven fogadtatott. Michels Fivérek készségesen mutatták be gyártelepeiket és szolgálták a szükséges magyarázatokkal minden irányban.

A nagyimveltség őrög ur igen hízölőren nyilatkozott a telep berendezésének czélyszerűségéről, és nagyon kérte a czégtulajdonosokat, hogy netán szükségessé váló felvilágosításokat neki levélben is megadni ne terheltessenek, a mit Michels Fivérek szívesen meg is ígérték.

A gyártelepet a külföldön nagyobb figyelemre méltatják, mint azt itthon hínők.

Ísmétlen hajoraszági, poroszországi, franciaországi, bécsi stb. szakemberek érdeklődésnek kétségtelen jelét adták azzal, hogy személyesen jelenek meg a telep tanulmányozása czéljából, és minden látogató legnagyobb elragadtatással nyilatkozott, a látottak felől.

Annál feltünőbb, hogy nálunk ideleml nemcsak a magas kormány, hanem az érdekelt gazdaközönség sem részestül e telepet a megérdemelt figyelemben. Ha főispánunk, alispánunk, és a kir. jószágigazgató megis látogatják a telepet, ezt mint magán emberek tették és jól esik constatálnunk, hogy a haladást elismeréssel koronázták, ánde ez nem elégséges, mert háladáatosabb feladatot alig ismerünk, mint mely ezen iparnévny rendes kezelésének, érteke emelésének meghonosítása által megoldást vár.

Bárha Mihels Fivérek, soliditások és szakértelmük folytán, nem szorultak a magas kormány támogatására, mégis meg vagyunk róla győződve, hogy a felsőbb helyről jövő elismerés csak serkentőleg hatna a különben is fáradhatlan czégtulajdonosokra, és mert ísmétlen meggyőződést szerzettünk arról, mily szívelyven és készségesen közlik tapasztalataikat Michels Fivérek a kender iránt érdeklődőknek, ugyan azért felhatalmazás nélkül is felhívjuk a gazdaközönséget, jöjjenek ide tapasztalni, mennyit képes a szakértelemmel párosult munka teremteni.

Michels Fivérek távolabbi vidéken is vásároítottak kender az idén: Gréber Gyulától Szóntán 36000 kétvét. Dobák Beától gombosi termést 50000. Szankovits szabári termést 35000. Ertl János és fiai debolyáki termést 50000 kétvét vettek meg, továbbá vásároítottak Dunántúli fekvő Szerém megyében több mint 50000 kétvét és így kétségtelen, hogy a nagybani kendertermelés hasznos és nagybirtokosaink azzal előnyösen foglalkozhatnak.

Boros Ignácz.

Szabályrendelet a birtokváltózási díjakról.

(A jogi választmány már jóváhagyta s a jövő városi törvényhatósági közgyűlésen tárgyalatni fog.)

1. §. Zombor sz. kir. város területén minden adósvéves, esere, ajándékozás és örökösödés által előidezett birtokváltózás után a városi pénztár javára birtokváltózási díjak (annakelőtte ugynevzett landmiesli krajezarók) szedtetnek.

2. §. A birtokváltózási díj 1%-át képezi az eladott, elcsereit, elajándékozott vagy örökölt ingatlan becsértékének.

3. §. A birtokváltózási díj fizetési kötelezettsége első sorban a vevőt, eserebevévőt, ajándékozottat és örökös terhel.

Adósvéves, esere és ajándékozás esetében azonban a fizetési kötelezettség az eladott, eserebe adót és ajándékozót is egyetemlegesen terhel. Magánkézből megvett, eserebe vett vagy ajándékba kapott ingatlan birtokváltózási díj fizetési kötelezettsége a vevőre, eserebevévőre és ajándékozottra átüz. ill. birtokelőde elleni viszkere-seti jogának fennmaradása mellett.

4. §. A birtokváltózási díj adósvéves, esere és ajándékozás esetében a birtokváltózás bekevetésénél azonnal kivételtek, mívgéből az említett jogügyleteket létesítő felek kötelezőségévé tétetik az illető jogügyletet az okmány keltőlétől számított 8 nap alatt a városi számvévesnek, a városi földadónyivántartótól az A) alatti minta szerint beszerzett becselési kivonat kapesán, bejelenteni.

5. §. Örökösödés után beállott birtokváltózás után a birtokváltózási díjak a bírósági átadó végzés alapján vettettek ki, mely esetben a becselési adatok hivatalból szerzetnek be.

6. §. A birtokváltózási díj kivételésénél az ingatlan teljes becsértéke vétetik alapul; minélőgva az ingatlant terhelő adósságok a becsértékből le nem vonatnak.

7. §. A kivetés alapján földelőnk a kataszteri tiszta jövedelem alapján, a kinstári illetékek kiszabása iránt fennálló szabályok értelmében kiszámított becsérték szöglől.

Házakra néve a becselés a helyi értékviszonyok figyelemben vételével a városi számvévo az illető városnegyed adótitésének közbenjárása és ellenjegyzése mellett külön felveendő jogyzökönyvben teljesíti, s a kivetés az ekként megállapított becsérték alapján eszközi.

8. §. A birtokváltózási díjak kivételét a városi számvévo eszközi és a fizetésre kötelezett felet a történt kivételről fizetési meghagyás vevény melletti kézbesítésre által értesíti.

9. §. A városi számvévo köteles a bejelentett birtokváltózás után a kiszabást azonnal eszközölni s a történt kivételeket a városi tanácsnak minden hol végén két rendbeli kimutatásba foglalva beteresztetni.

10. §. A városi tanács az ekként beteresztelt kimutatás egyik példányát előírás végett a városi pénztárnak, másik példányát pedig a hátraleles díjnak közigazgatási végrehajtás útján leendő beszedése végett az adóügyi tanácsoknak kiadja. — Az adóügyi tanácsnak a behajtás végett hátralelő kimutatás alapján a végrehajtást az adósek ellen haladék nélkül foganatosíttatja, és a végrehajtások eredményéről, ugyszintén a netán felmerült akadályokról a tanácsnak negyedévenként kimerítő jelentést tesz.

11. §. Ha az adós ingóságaira megkísérlt végrehajtás felezt hiányában eredményre nem vezetne, ugyszintén ha a birtokváltózási díj az egyetemleges fizetési kötelezettségben (3. §.) álló felektől fedezhető nem lenne, a városi tanács a birtokváltózási díj telekkönyvi biztosítása és a jelölőgra vezetendő végrehajtás iránt a tiszti ügyészséget haladéktalanul utatja.

12. §. Azon magánfelek, kik a jelen szabályrendelet 4. §-ában előirt bejelentési kötelezettségüknek a kiszabott határidőben eleget nem tesznek, a birtokváltózási díj készeres összegét tartoznak a városi pénztárra befizetni.

13. §. Birtokváltózási díjak kivétele és beszedése iránt hozott határozatok ellen jogositva van minden érdekelt fél a kézbesítéstől számított 30 nap alatt fellebbezést a városi tanácsnál benyújtani.

Kellő időben érkezett fellebbezésnek a végrehajtás folyamára felfüggesztő hatálya van.

Elkésletten benyújtott fellebbezések hivatalból visszantastandók.

14. §. A kellő időben érkezett fellebbezések felett másodfokulag a városi közigazgatási bizottság, harmadfokulag a nagyméltóságú kir. belügyminiszterium határoz.

15. Jelen szabályrendelet végrehajtásával a városi tanács bizatik meg.

SZINHÁZ.

Eleven ördög.

(Szombat, okt. 8.)

Ördög van Némethy Gizellának, hogy oly elevenen tudta az ördögöt adni. A közönséget mindjárt első szereplésével meghódította.

Az ördög elég eleven volt. Ezzel pedig körülbelül meg van nyerve a játék, mert a vicome szerepe dönti el a darab sorsát. Nevelőzt Fehérváry Ottó adta jól. Ugy hisszük, Fehérváry egyike azon színeseknek, a kikről magd csak igen ritkán fog a kritika említést tenni — ugy mint tavaly Bényeyérol — mert mindig egyformán tökéletes alakítás nyújtanak. — Andrássyrol ~~előbb~~ fogunk szólni. Nem hisszük, hogy a tanácsos szerepe az ő rendes repertoírójából való. A terzetben, a hol neki az „eleven ördög” és Grevinnéval — Ének szerepét igen csinosan énekelte Angyal Ilus — berövegya kell a szép indult énekeink, elhagyta a táncolat, a mi pedig Budapestten legkedveltebb jelenete a darabnak. A berögis — hogy ugy mondjam — nem volt eléggé következetes. Nagyon hamar adta a tökéletesen „elázott” a így persze nem táncolhatott volna már oly szabályosan, mint a szerep kíváná. Különbön arról, hogy helytelenül játsza a beroguttat, itt hamar le fog tenni, azt reméljük. Nálunk elég alkalma nyílik a megfigyelésekre.

Hisz itt vagyunk, a Baeszkában . . .

Felhő Klári.

(Vasárnap, okt. 9.)

Quod licet Jovi, non licet bovi. A mi magyarul annyit tesz, hogy Némethy Gizella nagyon jó lehet, mint „eleven ördög”, és kevésbé jó mint „Felhő Klári”. Először is folyton mosolygó (igen kedves) arca nem termelt ilyen drámai szerepe, aztán meg — hogy is fejezzem ki magam, hogy megértsek, és még se túl-értsenek? — némely mozdulatnál azt hittük, hogy . . . izé! . . . az Exceisor előadásu vagyunk, és nem népdramánál.

Quod licet Eleven ördög, non licet Felhő Klári.

Az előadás különben, de nemcsak különben, hanem Némethy Gizella részéről is nagyon sikerült és össezávó volt. A közönség élénken tapsolta meg a szép dalokat, melyeket Csige Lajos, a Fátol Ferkó személyesítője énekelte Némethy Gizelláival együtt.

Dombay (Aba Andrá) még eddig hűdően hagyta a közönséget, és ha talán kedvűnk és öknük is lenne a közönség vélemények ellentmondani, meg akarjuk nagyobb szerepeit várni, hogy különvéleményünk megindokolhassuk.

Dombayné (Viola Éva) méltatásánál magasabb mértéket szabad alkalmazni, mert ő ezen magas mértéket is megüti. — Talán kissé kevesebb drámai erő, több lett volna, de különben kitünően alakított, s a közönség nyílt jelenetekben hittá ki.

Mihálka Gézát ma harmadik szerepében láttuk, mindháromban helyes alakítást adott.

Hogy milyen kedves Lángy Ilonka ezen darabban, azt tudja közönségünk már tavalyról. — Valóságos Tóth Ilonka.

Arany lakodalom.

Tudtán kívül kém.

(Kedd, okt. 11.)

A pártolás után itélve bizony mondatjuk a zombori közönség nem érdemli meg ezt a kitanó társulatot, a mely itt pazarolja erejét, tehetségét és — az igazgató pénzt.

Minden újabb előadással újabb és szebb oldalairól ismerjük meg a társulatot és mindíg kevesebb a közönség. Igaz ugyan, hogy némi okozati összefüggés van abban, hogy minél jobb a társulat annál rosszabbul megy dolga, mert a jobb erőket jobban kell fizetni és így több a kiadás, de hát ez éppen nem vonja maga után azt, hogy a közönség — távollétével tündököljön.

Kulin M.

99.40 frta. Hiteleshírvények kevésbé érintettek és ezek valamivel magasabban jegyeztetnek. Közlekedési vállalatok részvényei ismét esőkentek. A helyi piacon a forgalom csekély volt, egyes bankok és iparrészvények iránt mutatkozott némi kereslet. A sorsjegypiacon a szilárd irányzat tartós. Olasz veres-kereszt és magyar veres-kereszt sorsjegyek legutóbb is emelkedtek. A valuta olcsóbbodott. — Értékpapír és sorsjegy tulajdonosoknak készséggel szolgál szakba vágó kérdésekben felvilágosítással „Magyar Mercure” kiadó hivatal Budapest. hatvani utca 17. sz.

CSARNOK.

Az én sajtóperem.

— Karcolat. —

Megriggyeltem a főszerkesztő úrtól a dícsőséget.

Ez már mégis valami. Egy pár kutyanyelvet összeír, a lapban másnap megjelenik és lesz ribillio. Felkerül a hadügyminiszteriumba, csinálnak nagy lármát, az összes hazai lapok foglalkoznak nevével, ismert ember lesz, az esküdtszék pedig fogja magát összeül és midőn fel akarja menteni, hát az ellenfél megretíri, illetve rückerverts concentringot csinál, és a szerkesztő úr holdog lesz.

En pedig évek óta írom a vonal alattit, hol itt, hol ott s még a kutya sem ugat meg. Nem ismernek.

Ez már még sincs jól, gondolám magamban. Kezdtém gondolkodni. . .

Vezérezkiket írok, a nyomorúságos állapotokról, s összeszidom Tisza Kálmánt a miniszterekkel együtt.

Ez nem elég. Zéért a hajam szála se görbül meg, kár vesztegetni a papirost.

De Uram Isten mit csináljak hát?

A városi mizeriákról ha írok, sajtó per lesz ugyan, de pusztulnom kell a városból, ezt pedig bizonyos okok miatt nem szeretném.

Mit csinálnának akkor az én hitelezőim?

Verset írok, hatalmást, menyörgözt, hogy reszkessen meg tőle a föld, az ég, s aki olvassa rendüljön meg szívében, abban fogom ostromozni a világi bűnököt, a korruptiót, . . . mindent . . . mindent . . .

Helyes — helyes. . .

Óriási izzadványok között megírtam a verset vagy két órai kioldás után.

De ideje is volt, mert három tollszárat rágtam el úgy, hogy azok örökre maródió lettek.

Hatalmas egy vers volt, magam is megdöbbentem midőn elolvastam; más nap már ott volt a „Csabánzkai Újság” szerkesztőségében, harmadnapra pedig a szerkesztői üzenetekben olvasom: „Zengedezi Tihamér urnak. Verse oly doczögös, mint a csabai fasztér.”

Döcögös biz az egész szerkesztőség esze, gondolám magamban s rohantam egy másik lap szerkesztőségébe.

Nem volt ott a szerkesztő. Egy jámbor öreg úr volt a főmunkatárs, ki az én tehetségemet roppant sokra becsülte. Ez az egyetlen ember értett meg engem csak.

— Nos fiatal barátom — szólit meg nyájasan — vers, próza, újdonság?

— Vers, vers, vers, melytől megrendül a föld, szavalom páthosszal.

Elovassa a verset, megtörti izzadt homlokát s kegyesen fülembe sugja:

— Ocsém uram, remek vers, de ezt még szottgni sem jó. Haja! Miesoda büszkeség szállt meg. Még szottgni sem jó, és én még kinyomatni akarom! Ez aztán a bátorság.

— De kedves Bátyám! — elvállalom én a felelősséget, csak adja ki.

— Hm, hm, — bajos, bajos, miesoda patália lesz ebből — nem — nem lehet.

Tudtam, hogy az öreg csak kéretni akarja magát, tehát erősen ostromoltam.

Legyen — szólit végre az öreg, s egy hét mulva nyomtatásban olvastam versem.

Szinte képzeltem magamban, hogy forronganak erre. Az egész város szottgja és kérdi „kiesoda ez a Zengedezi?”

Hát még a hitelezőim előtt hogy fel megy az agiom.

Aztán összeszagnak az idős emberek, össze a nagyfejúek, óriási megbotránkozás, hogy miként mer ez ember ilyeneket írni? Aztán jön a sajtóper, az esküdtszék felment.

— De hátha nem ment fel?

— No akkor ülök egy pár napot a dícsőséget. Hisz az nem szegény. Államfogház? Az csak dícsőséget.

Siettem az utcára. Hadd bámuljanak meg. Végig sétálok az utcán, semmi különöst nem tapasztalok. Találkozom ismerőseimmel, egy szót se említenek versem felől. Kezdtém nyugtalanodni.

Eh — vigasztaltam magam — még nem olvasták. Olvassák csak majd el, akkor . . . akkor . . .

Eloolvasták biz azt, csak hogy ott, ahol én éppen nem kívántam, a „Bolond Istók” szerkesztőségében, és a következő számban megjelen az én versem, mint egy „hatalmas formedvény”.

Szegyeltem kiemenni az utcára, azt hittem, mindenki újjal mutat reám s mindenki kaczagni fog.

Ahol egy nevetést hallottam, azt mind magamra vettem. Atkozott a Pegazust. Három duellomat álltam ki csak a nevetésekért, s a mi bosszantó, mindig a duellum végén súlt ki, hogy nem engem nevettek.

Visszavonultam. Nem írtam verset. Felesaptam újdondásznak. Sokszor „esemény híányában” eresztettem olyan kacsákat napvilágra, hogy minden lap átvette s mikor küldt a turpisság, egyesült erővel szidták a szerkesztőmet, illetve lapját.

Utóljára is a szerkesztő egy kis atyai tanácsban részesített, ami körülbelül így formán hangzott:

Kedves Zengedezi úr! Ha még egy kacsát lesz szives lapomban közrebeszátani, irgalmatlanul elesapom.

Elesapás? Biz az hamarabb meg lesz, mint a sajtóper — gondolám.

De esalodtam.

Egyszer csak kapom a hírt, hogy sajtóper indítottak ellenem. De miért? Nem voltam képes elgondolni. Megfenyítettem emlekező tehetségemet, de hiába. Végre aztán megtúttam. Az egész egy öngyilkossági kísérletről való referáda. „Öngyilkossági kísérlet Ligadóczy Eufrosina 41 esztendő ág. ev. vallású köztisztelőben álló hajadon ma délben gyufaoddattal magát megmérgezte, de hála a rőtön alkalmazott orvosi segélynek, a bájos holgyet sikerült az életnek visszadni, gratulálunk az ügyes orvosnak”

Az illető holgy azért indított sajtóper ellenem, mert, amint később a trvszek előtt hiteles keresztlevéllel beigazolta, nem 41, hanem 39 éves volt.

Az egész tárgyalás olyan neveltséges volt, hogy szegyenlettem magamat. A publikum kaczagása, a törvényszéki bírók, s esküdtt urak mosolygása felforralták a véretem.

Es képzlekjék uraim! Elítelték két napra s az egész eljárás költségeinek meg térítésére.

En Istenem! Az a törvényszék azt hitte talán, hogy én Maocenás vagyok.

Persze, hogy sohasem fizettem meg. — Hanem még is szerettem, hogy Amerikában nem volt a tárgyalásom. Mert ott vagy meg lynchelnek a — nők, amért bátorokdtam Ligadóczy Eufrosina nagysámnak életkorát kiírni, — vagy agyonházásítottak volna a rokonszenvező apák.

Az pedig mind a kettő több lett volna a két napi ülésnél. Hanem egyet meg tanultam.

Nem irigylem már a főszerkesztő ur dícsőséget.

Rákóczy Mihály.

[NYILT TÉR.*]

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
KAPORÉVAL
SAVANYÚ-KÚT
legjobb asztali- és Udító itál,
kitűnő hatásúnak bizonyult köhögésnél,
gégebajknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felölös szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

DR. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Zombor szabad királyi város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező Karankoria pusztán fekvő 4931 sz. tjkben 13798, 13799 hr. sz. a. felvett 1 hold 450¹/₁₃ □ öl föld eladására vonatkozó ügye folyó évi október hó 26. án tartandó közgyűlés alkalmával tárgyalatni fog. Zomborban. 1887. évi október hó 8-án tartott tanácsi ülésből.

CSIHÁS,
polgármester.

Üzlethelyiségem csakis Tárczay-féle házban.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására juttatni, miszerint a **Tárczay-féle házban lévő**

női ruha bizományi raktárom

a jelenlegi és a közelgő téli évadra a legdivóbb **párizsi és berlini** mintákkal a legnagyobb választékban el van látva.

Nem kíméltem semmi áldozatot, hogy tisztelt vevőimet **őszi és téli kabátokkal, jaquet, esőköpeny, paletot, dolmán, mantil, utazóbunda, karmantyukkal, gyermekek és felnöttek** számára is, a **legjutányosabbon** áron kiszolgálhassam.

Végül van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét jól berendezett **férfi- és gyermekkalap- és sapkaraktáromra** felhívni.

Becses pártfogásért eszedozve, vagyok teljes tisztelettel

KAUFMAN S. utóda.

Üzlethelyiségem csakis Tárczay-féle házban.

3-3

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.

Házeladás.

A kis szerb-templom-utcai 245-ik számú ház szabad kézből

eladó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni fenti házszám alatt.

1-3

Egy jó házból való fiu

tanonczul

felvétetik Grünwald Ignác norinbergi és rövidáru kereskedésében helyben — a róm. kath. templom épületében.

2-3

Cigaretta-áznóknak.
A „Braunstein Frères” gyára (Paris 65 Boulevard Exelmann) által készített **cigaretta-papír** az ide mellényomattal gyári jeggyel

Les dernieres Cartouches.
az osztrák-magyar birodalom legelő tudományos kintelyei által is összehasonlító vegyelmezés alapján mint tökéletesen mentes minden az egészségeknek ártalmas anyagotól és a létezők között a legkényesebb és legkintűbb cigaretta-papírnak ismertetett el.

Mitán nálunk is azor: meggyőződés terjed, hogy a cigaretta jósága első sorban a papír minőségétől függ, annálgya a „Les dernieres Cartouches” papír mindig kedveltebbé válik és minden llyenmü cikket ársitókna kapható.

Válódi csak azon papír, melynek elitette az ide mellényomattal rnzhoz hasonló és „BRAUNSTEIN FRERES” czéget visel. Hogy osztrák-magyarországi vevőt e gyár pontosan kiszolgálhassa, „Braunstein Frères” keresked. törvényszéklleg bejegyzett czég alatt **BÉCSBEN, II. Negerlegasse 8. szám alatt** gyári raktárt nyitott.

11-12

Pályázat.

Zombor szabad királyi város tanácsa részéről az üresedésbe jött évi 1000 frtnyi javadalmazással járó városi tisztü főgyézési állásra pályázat nyittatik. Egyben felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy az 1883. évi 1-ső törvényezikben előirt minösítésüket és esetleg eddiggi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat 1887. évi október hó 24-ig bezárólag Sándor Déla városi főispán úr Ó Méltóságánál nyujtsák be. Kelt Zomborban 1887. évi október hó 8-án tartott rendkívüli tanács üléséből.

CSIHÁS,
polgármester.